

V srdci Žitného ostrova – interaktívna výstava pri vstupe na Veľkolélsky ostrov

Pri prechádzke medzi hlavovými vrúbami jedine sýto-oranžová farba sírovcov narúša pokojnú zeleň okolitej prírody. Známa vôňa vysychajúceho bahna sa uhniesdi v mojom nose a zrazu ma naplňa pocitom domova. Som rodák z tohto kraja, tu som vyrastal, ale interaktívna výstava otvorená 10. októbra môže priblížiť krásy tohto kraja aj pre širokú verejnosť.

V objatí starého koryta a Veľkolélskeho ramena sa rozprestiera Veľkolélsky ostrov s rozlohou vyše 250 ha. Pomenovaný je po neďalekej osade, ktorá v polovici 19. storočia stratila svoju 600 ročnú samostatnosť a stala sa súčasťou obce Zlatná na Ostrove. Nevie, kde presne sa nachádza srdce Žitného ostrova, ale my Lélania sme presvedčení, že to musí byť tu, v našom regióne.

Toto jedinečné spoločenstvo je príkladom toho, ako sa dá tradičným obhospodarovaním zachrániť ekosystém nachádzajúci sa na pokraji zániku. V priebehu niekoľkoročného úsilia sa museli ochranári ruka v ruke s miestnymi obyvateľmi popasovať s tisíckami nástrah a pracovných výziev. Museli zatlačiť invázne druhy ako je zlatobyľ (*Solidago canadensis*), zamedziť sekundárnu sukcesiu, teda šírenie náletových drevín, navyše všetko tak, aby pri tom zachovali typické črty lužnej krajiny, ktorú charakterizuje pestrá príroda vytvorená kolísaním vodnej hladiny.

Mal som to šťastie, že som mohol byť svedkom prerodu (pretvorby) prostredia Veľkolélskeho ostrova. Pamätám si, ako z korby transportného vozidla vystúpila prvá krava charolais a my sme sa s obavami zamýšľali, ako sa popasujeme s pastvou v miestnych kriačinách.

V tom čase málokto veril, že obnova pastevného hospodárenia, ktoré bolo typické pre túto oblasť po stáročia, prinesie tak rýchlu a dramatickú zmenu, ako sa to napokon ukázalo. Vďaka blahodarnej činnosti dobytky boli rozsiahle porasty zlatobyle už po prvom roku výrazne potlačené (zredukované). Ale čo je asi najkrajšie na tom celom, že sa na tomto celom procese s nadšením podieľali aj miestni ľudia. Aj vďaka nim sa na ostrove v súčasnosti v pokoji pasie stádo dobytky o veľkosti asi 80 jedincov.

Ako doterajší vrchol týchto aktivít 10. októbra otvoril Tomáš Kušík, predseda BROZ, dvojjazyčnú výstavu „Okná do prírody“.

Interaktívna výstava vytvorená v rámci projektu „LIFE14 NAT/SK/001306 Obnova a manažment dunajských lúžnych biotopov“ priblíži poznávanie a ochranu prírody aj pre širšiu verejnosť. Exponáty vymyslené Zoltánom Fúzfom zapoja do spoznávania takmer všetky naše zmysly. Robia to pochopiteľným a veľmi prijateľným spôsobom, a tak výstava zaujme aj tých najmladších návštevníkov.

BROZ sa zaoberá ochranou prírody CHKO Dunajské luhy už viac ako 20 rokov. Za hlavný cieľ tejto výstavy si stanovili predstaviť krásy živej prírody lužnej krajiny. Zároveň sa snažia motivovať návštevníkov, aby si vedomosti nadobudnuté na interaktívnych paneloch pozreli a zažili aj počas príjemnej cyklotúry v okolí.

V prostredí ostrova sa totiž môžeme prejsť okolo pokojne sa pasúcich huculov, môžeme poobdivovať byvolov oddychujúcich v bahne, alebo sa môžeme zamyslieť nad naším kultúrnym dedičstvom zbadajúc za ohradou impozantné rohy maďarského širokorohého dobytká.

Ak niekto po tomto dostane chuť navštíviť výstavu, môže tak urobiť kedykoľvek počas roka v obnovenej sýpke v tesnom susedstve ekofarmy Ostrov. Objednať sa/dohodnúť sa dopredu môžete na t.č. 0910 974 236.

Barnabáš Kováč

Zhruba 350 návštevníkov vernisáže mohlo okrem iného vyskúšať, aké by bolo strčiť ruku do úst sumca, alebo mohlo skúsiť identifikovať obce Žitného ostrova na ortofotomape, pričom v pozadí sa ozývali spevy/hlasy okolitého vtáctva.

